

आभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३८ / अंक : ४३ / २०७८ जेठ २१ शुक्रबार / 4 June., 2021 / मूल्य रु. ९०/-

स्वरोजगारमूलक पत्रपत्रिका
माथि सरकारको बक्र दृष्टि

संघर्षमा उत्रिने अध्यक्ष चुदालको चेतावनी

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले यहि जेष्ठ १५ गते आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लागि अध्यादेशवाट बजेट ल्याएको छ। बजेटमा पहिलो प्राथमिकता कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण गर्ने र आउंदो कार्तिक २६ र मंसिर ३ गते गर्ने भनिएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखेको छ। निजी क्षेत्रले उठाउँदै आएका मागहरूलाई समेत बजेटले सम्बोधन गरेको भएपनि बजेटले स्वरोजगारमूलक (साना लगानीका) पत्रपत्रिकाहरूले उठाउँदै आएका मागहरूलाई भने सम्बोधन नगरेको हुनाले स्वरोजगारमूलक (साना लगानीका) पत्रपत्रिकाहरूमा कार्यरत पत्रकारहरूले त्यसको विरोध गरेको छन्।

>>> बाँकी ६ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanonline.com ला पानि पढ्न सकिन्छ।

ठाकुर र यादव अलग अलग हुने

काठमाडौं। तत्कालीन संसदीय समाजावादी पार्टी र राष्ट्रिय जनता पार्टी एकीकरण भएर गठन भएको जनता समाजावादी पार्टीमित्रको आन्तरिक द्वन्द्वले गर्ती जसपा विभाजनको अवस्थामा पुगेको छ। एक वर्षाधि दुई पार्टी एकीकरण भएपनि अहिलेसम्म पार्टीले पूर्णता पाउन सकेको छैन भने पार्टीले संसदीय दलको नेतासम्म चयन गर्न नसकिरहेको अवस्थामा पार्टीका राष्ट्रिय अध्यक्ष महन्त ठाकुरले केही दिनअघि राजेन्द्र महतोलाई संसदीय दलको नेता बनाएका थिए तर पार्टीका अकां अध्यक्ष उपेन्द्र यादव सहितका अन्य केही नेताहरूले महतोलाई संसदीय दलको नेता स्वीकार गर्न नसकिने भन्दै त्यसको विरोध गर्दै आएका छन्।

जसपाभित्र प्रधानमन्त्री केपी आलीलाई समर्थन गर्ने कि काग्रेस, माओवादी गठबन्धनलाई समर्थन गर्ने भन्ने

>>> बाँकी ८ पेजमा

बल्ल भट्टराई ठिक ठाउँमा आए

काठमाडौं। माओवादीमा नटिकेका डा. बाबुरामले नायौं पार्टी खोले, त्यसलाई चलाउन सकेनन्। उपेन्द्र यादवकोमा पुगे र उपेन्द्रसँगै जसपामा रहेका नेता डा.बाबुराम भट्टराई त्यो पार्टी पनि दुक्याउने तयारीमा छन्। जसपामा ठाकुर र उपेन्द्रको दुई गुट भइसक्यो, अब दुकिन मात्र बाँकी छ।

>>> बाँकी ८ पेजमा

दुगड र अग्रवालको मिलेमतोमा नुनको मूल्य पनि चिनीको जस्तै हुने

काठमाडौं। नेकपा एमाले नेतृत्वको केपी ओली सरकारका अर्थमन्त्री विष्णु पोडेलले यहि जेष्ठ १५ गते आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लागि बजेट सार्वजनिक गरेका छन्। बजेटमा केही राष्ट्र पक्ष भएपनि त्यसलाई कार्यान्वयनमा लैजान कठिन देखिएको छ भने केही हावादारी कुराहरु समेत राखिएका छन्। मसला व्यापारी एवं प्रधानमन्त्रीका आर्थिक सल्लाहकार मोति दुगड र चीनी मिलका मालिक शशीकान्त अग्रवालको विशेष पहलमा अहिले साल्ट टेडिङ्ग कर्पोरेशनले खरिद गरि विक्रि वितरण गर्दै आएको छ। साल्टले जस्तोसुकै कठिन परिस्थितिमा पनि नेपालमा नुनको अभाव हुन दिएको छैन। सरकारले निर्देशन दिएनुसार साल्टले आयोडिन युक्त नुन नेपाली जनतालाई सर्वसुलभ रूपमा विक्रि वितरण गरेर हजारौं जनतालाई लुला लङ्घडा, गल्गाउँ दुनबाट जोगाउँदै आएको छ। पछिल्लो तथ्यांक अनुसार साल्टको

>>> बाँकी ८ पेजमा

प्रधानमन्त्रीलाई गुमराहमा राखेर स्वार्थपूर्ण निर्णय गराइयो

दुगड-अग्रवालको दबाबमा नुनको त्यापार निजी क्षेत्रलाई

काठमाडौं। सत्ताधारी दल नेकपा एमालेभित्रको द्वन्द्व चरम उत्कर्षमा पुगेको बेला प्रधानमन्त्री केपी ओली नेतृत्वको सरकारले यहि जेष्ठ १५ गते अध्यादेशमार्फत बजेट प्रस्तुत गरेको छ। बजेटले कोरोना भाइरसलाई नियन्त्रण गर्ने कार्यलाई र आउंदो कार्तिक २६ र मंसिर ३ गते हुने भनिएको प्रतिनिधिसभाको निर्वाचनलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखेको छ। प्रमुख विपक्षी दल लगायत अन्य दलहरूले अल्पमतको सरकारले पूर्ण बजेट त्याउन नहुने भन्दै चर्को दबाब दिएका भएपनि सरकारले बजेट त्याएको छ। बजेटमा केही राष्ट्र पक्ष भएपनि त्यसलाई कार्यान्वयनमा लैजान कठिन देखिएको छ भने केही हावादारी कुराहरु समेत राखिएका छन्। सालमा पब्लिक प्राइझेट पार्टनरसिप अन्तर्गत गठन भएका साल्ट टेडिङ्ग कर्पोरेशनलाई जिम्मेवारी दिँदै आएको छ। साल्टले जस्तोसुकै कठिन परिस्थितिमा पनि नेपालमा नुनको अभाव हुन दिएको छैन। सरकारले निर्देशन दिएनुसार साल्टले आयोडिन युक्त नुन नेपाली जनतालाई सर्वसुलभ रूपमा विक्रि वितरण गरेर हजारौं जनतालाई लुला लङ्घडा, गल्गाउँ दुनबाट जोगाउँदै आएको छ। पछिल्लो तथ्यांक अनुसार साल्टको

>>> बाँकी ८ पेजमा

पाँच संसदीय सम्वैधानिक माग गठन हुन सक्छन्

काठमाडौं। २०४६ सालको राजनितिक परिवर्तन पछि पटक/पटक प्रतिनिधिसभा विघटन भएको छ भने एक पटक सर्वोच्च अदालतले प्रतिनिधिसभाको विघटनलाई स्वीकृत गरेर पुर्नःस्थापना गरिएको छ। प्रतिनिधिसभाको विघटन हुनुमा मुख्य राजनितिक दलहरू नै प्रमुख पात्र रहेका छन्। संविधानसभाले संविधान निर्माण गरी लाग्न भएको पाँच वर्ष पछि पुन वित्तनिधि सभा दुई पटक विघटन भई सकेको भएपनि २०७९ पुष ५ गते विघटन भएको प्रतिनिधि सभालाई सर्वोच्च अदालतको सम्वैधानिक इजालासले विघटनलाई असम्बैधानिक ठहर गर्दै प्रतिनिधि

>>> बाँकी ६ पेजमा

गर्दै सूचना जारी गरेका थिए। सरकारले स्वीकृति नै नदिएको र साल्टले समेत कुनै स्वीकृत नदिएको अवस्थामा नुनको डिलरसिप लिन सूचना जारी भएपछि त्यसको व्यापक विरोध भएको थियो। विरोध पछि निज उमग अग्रवालले आफ्नो कार्यालय नै बन्द गरेर बेपता भएका थिए।

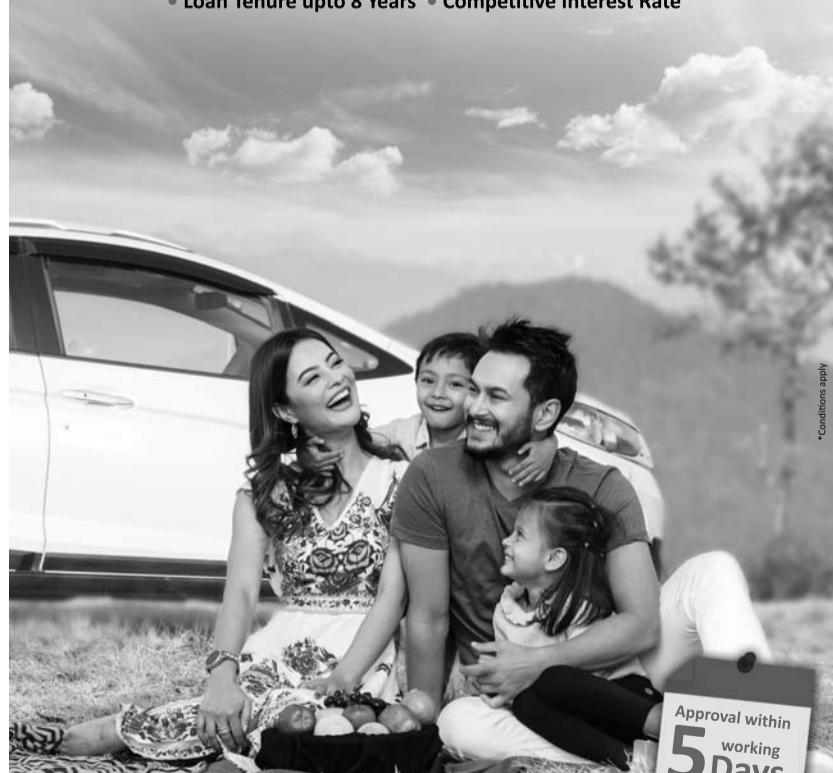
मोति दुगड राज्यमन्त्री भएको बेला निज दुगडको स्पाईस कम्पनीले साल्टबाट कुनै स्वीकृत नदिई स्पाईस नून भनेर बढामा प्याक गरि १०० ग्राम नुनको मूल्य रु. ३५ कामय गरी विक्रि वितरण गर्दै आएका थिए। जबकि साल्टबाट विक्रि हुने १ किलो नुनको रु. २० मात्र पर्दछ। राज्यमन्त्रीकै उद्योगले त्यसरी ठारी र गैरकानुनी कार्य गर्दा समेत उपभोक्ता हित संरक्षण विभाग र खाद्य अनुसन्धान विभागले कुनै कारबाही गर्न सकेको थिएन। दुगड राज्यमन्त्रीबाट हटेपछि उनी प्रधानमन्त्री ओलीको विशेष आर्थिक सल्लाहकारमा नियुक्त भएपनि उनको हर्कत अभ बढेको छ। त्यही हर्कतका कारणले गर्दा उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयको सल्लाह, सुधार र प्रस्ताव विनै उनले २०७८/७९ को बजेट मै नुनको व्यापार गर्न निजी क्षेत्रलाई हटेपछि उनको व्यापार गर्ने अग्रवालले एक दैनिकमा नुनको डिलर लिन आवधान

>>> बाँकी ८ पेजमा

AUTOLeOAN

Drive Your Life

• Loan Tenure upto 8 Years • Competitive Interest Rate

काग्रेसको आरोप बजेटले आशा जगाएन

काठमाडौं। नेकपा एमालेको नेतृत्वको केपी ओली सरकारका अर्थमन्त्री विष्णु पोडेलले यहि जेष्ठ १५ गते आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को लागि बजेट सार्वजनिक गरेका छन्। बजेटमा केही राष्ट्र पक्ष भएपनि त्यसलाई कार्यान्वयनमा लैजान कठिन देखिएको छ भने केही हावादारी कुराहरु समेत राखिएका छन्। नेपाली सरकारको नेतृत्वको बजेटले जनतालाई आशा जगाएन। निजि क्षेत्रका संसदसंसाहारले बजेटको स्थानगत गर्दै कार्यान्वयनमा जोड दिन सरकारसँग माग गरेका छन्। त्यसै क्रममा नेपाली काग्रेसले समेत बजेटका सम्बन्धमा आफ्नो प्रतिक्रिया पत्रकार सम्मेलन गरी सार्वजनिक गरेको छ। काग्रेसले बजेटमा राखिएका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी नहुने र कार्यान्वयन समेत हुन नसक्ने भन्दै दीर्घकालिन दायित्वले अर्थन्त्रमा गम्भीर क्षति पुग्ने सक्ने काग्रेसले

ठहर गरेको छ।

काग्रेसले बजेटलाई चुनावमुखी बजेट भन्दै निर्वाचनलाई प्रभाव पार्ने गरी बजेट ल्याईको बताउदै कोरोना समाजारीबाट संकेतमा घोषण गर्दै बजेटले जनतालाई निरास बनाएको छ। काग्रेसका छाँया अर्थमन्त्री डा. मिनेन्द्र लगाउदै भनेका छन् संसद छलेर अलोकात्मिक प्रक्रियाबाट बजेट ल्याएको भन्दै सरकारको तीव्र आलोचना समेत बजेटको स्वागत गर्दै आफुहरूले विगतदेखि उठाउँदै आएका मागहरूलाई सम्बोधन गरेको भन्दै बजेट

>>> बाँकी ६ पेजमा

Prabhu Building, Babarmahal, Post Box No.:19441
+977-1-4788500 | +977-1-4780588
info@prabhubank.com | www.prabhubank.com
Toll Free No.: 16600107777

Ostrich Modi amid the raging pandemic India should concentrate on its internal crisis

Mr Kumar

The protesting farmers have announced to hold a nationwide protest to demand annulment of the newly enacted farm laws on May 26. Despite having seen the havoc of the Kumbh congregation, the Modi government is stone-wall silent to the ultimatum. Twelve opposition parties have pilloried the Modi government for its obduracy.

India spent the sum of Rs. 4.1 million on the ceremony to induct the first batch of Rafale aircraft (Ambala air base), under contract to purchase 36 aircraft costing Rs 590 billion. Apathetic to the plight of the people, the Indian army chief talked to the US army chief to enhance cooperation under Basic Exchange and Cooperation agreement to hit Pakistan's land and surface targets in real time. There being no freebies, the BECA equipment will cost billions.

About 4000 COVID patients are dying each day for want of beds or oxygen. Poor people dump dead bodies of their loved ones in the Ganges River as they can't afford costly wood to cremate them. In just one day 150 dead bodies were recovered to save them from vultures and stray dogs. There is only one electric incinerator/cremator in India at Calcutta, yet to be operated.

Author Shobha De asked 'What'll it take for Modi to stop playing ostrich?'. The national students' union registered an FIR against the "missing" home minister Amit Shah. It is time India diverted its resources to stop the third wave.

Because of insanitary conditions and infected oxygen, the scourges of white and black fungi have emerged adding

to Covis-19 fatalities. The white fungus is also known as candidiasis, the black as mucomycosis. Steroid treatment can cause white fungal infection in Covid-19 patients while unsterile use of oxygen cylinders can also be a reason. White fungus infection is more dangerous than black fungus because it affects vital organs, including the lungs, brain, kidney and private parts along with the mouth, stomach and skin. Symptoms of white fungus infection are similar to that of

journalist Kishorchandra Wangkhem and activist Erendro Leichombam were booked under the NSA for Facebook posts that pointed out that cow dung or urine cannot cure covid-19.

Cowsheds are being used as covid-19 clinics. Oxygen and concentrators are being sold at exorbitant prices. Even fire-extinguisher cylinders were sold as oxygen cylinders (Fire extinguishers painted and sold as oxygen cylinders, 3 arrested, India Today May 6, 2021).

India and China have signed

coronavirus infection. Chest pain and low oxygen levels are seen in critical patients while white patches in the oral cavity, white discharge and skin lesions are also seen among patients.

Medicines like caspofungin or micafungin are used to treat critically ill patients. But besides vaccines there is a shortage of almost everything, beds, oxygen, and even wood to cremate the dead bodies. Media reported 100 to 150 dead bodies floating in the River Ganges.

Instead of facing the truth, The BJP states prosecute even social posts about the covid-19 situation under India's National Security Act. For instance,

accords not to use firepower in case of any conflagration. Modi admitted at an all-party conference that China has not annexed an inch of India's territory. Yet, the tiff between the Chinese and Indian troops was portrayed as a landmark achievement.

The Modi government should turn a new leaf in India's relations with its neighbours by shunning the strong-man image.

In view of the pandemic, India should have diverted its troops from borders to pandemic duty. But, no such initiative is visible. Even in May there was a faceoff between the Chinese and the Indian troops. Through

propaganda onslaught, Modi's government has brought home the message that Congress is unpatriotic and bent upon disintegrating India (tukreh tukreh gang).

Referring to self-professed patriots, in 1774, Samuel Johnson had said that patriotism was the last refuge of the scoundrel. The irony in calling the Congress (or other BJP opponents) "anti-national" is that politicians of the Congress (and others too) had actually gone to jail fighting for India's freedom from the British. Leaders of the BJP's ideological predecessors did little during the freedom movement.

India should mend its fences not only with China but also with Pakistan. Many Pakistani rulers, including Gen Pervez Musharraf, offered out-of-box solutions to resolve the lingering Kashmir dispute. But India shrugged off the offers with disdain.

In his memoirs *In The Line of Fire*, President Musharraf proposed a personal solution of the Kashmir issue. This solution, in essence, envisions self-rule in demilitarised regions of Kashmir under a joint-management mechanism. The solution presupposes reciprocal flexibility.

The out-of-box Musharraf Kashmir solution is in fact a regurgitation of former Indian foreign secretary Jagat S. Mehta's proposals. Mehta presented his ideas in his article, 'Resolving Kashmir in the International Context of the 1990s'. Besides Kashmir, there are the Sir Creek and Siachen Glacier issues. India's former foreign secretary Shyam Saran, in his book *How India Sees the World* makes startling revelations about how this issue eluded solution at last minute. Saran says India itself created the

Siachen problem. He reminisces, in the 1970s, US maps began to show 23000 kilometers of Siachen area under Pakistan's control. Thereupon, 'Indian forces were sent to occupy the glacier in a pre-emptive strike, named Operation Meghdoot. Pakistani attempts to dislodge them did not succeed. But they did manage to occupy and fortify the lower reaches'.

He recalls how Siachen Glacier and Sir Creek agreements could not fructify for lack of political will or footdragging. He says 'NN Vohra, who was the defence secretary at the time, confirmed in a newspaper interview that an agreement on Siachen had been reached. At the last moment, however, a political decision was taken by the Narasimha Rao government to defer its signing to the next round of talks scheduled for January the following year. But, this did not happen... My defence of the deal became a voice in the wilderness'.

Similarly, the demarcation of the Sir Creek maritime boundary was unnecessarily delayed. Saran says 'if we accepted the Pakistani alignment, with the east bank of the creek as the boundary, then Pakistan would get only 40 per cent of the triangle. If our alignment according to the Thalweg principle was accepted, Pakistan would get 60 per cent. There was a keen interest in Pakistan to follow this approach but we were unable to explore this further when the Siachen deal fell through. Pakistan was no longer interested in a stand-alone Sir Creek agreement' (Thalweg principle places the dividing line mid-channel in the river).

The Modi government should turn a new leaf in India's relations with its neighbours by shunning the strong-man image.

Misconceptions about talks with India

Mr Karki

During the visit of Foreign Minister Shah Mahmood Qureshi to the United Arab Emirates (UAE) on April 17 this year, some analysts and anchors of print and electronic media, including those of foreign and Indian media entities said that Qureshi would meet Minister of External Affairs of India Dr S Jaishankar who would be in Abu Dhabi for a day trip on April 18, setting off speculations that the top diplomats may meet as part of efforts to seek rapprochement.

Indian media in particular propagated that the foreign ministers of Pakistan and India would hold secret talks to break the Kashmir deadlock and the UAE is facilitating these dialogues as a third party. Surprisingly, the UAE Ambassador to Washington also confirmed that his country was facilitating dialogue between the two countries.

But there was no official confirmation from the

governments of the UAE and Pakistan about these talks, while there were also misconceived reports that senior intelligence officials of Pakistan and India had met in Dubai in January, leading to the ceasefire between the two countries along the Line of Control (LoC), as the UAE allegedly played a key role.

In the recent past, the controversial debate accelerated on the country's media when the federal cabinet deferred the proposal of the Economic Coordination Committee (ECC) for the import of cotton and sugar from India. Foreign Minister Qureshi had said that a cabinet meeting chaired by Prime Minister Imran Khan decided that the trade with India would remain suspended and normalisation of Pakistan-India ties was impossible unless India reversed its unilateral steps of August 5, 2019 in Indian Illegally Occupied Jammu and Kashmir (IOJK), under which the region was stripped of its statehood and special

constitutional status.

Special Assistant to Prime Minister on National Security Moeed Yusaf stated that the ECC forwards its recommendations to the cabinet for approval in every decision; the cabinet is the final decision-making forum. However, without taking cognisance of reality, various leaders of Pakistan's opposition parties denounced the lifting of the ban on the import of cotton and sugar from India, saying that Islamabad has moved to normalise relations with New Delhi without resolving the Kashmir issue. Some of them allegedly stated that the present regime bargained the Kashmir dispute in exchange for trade with India.

Meanwhile, addressing the two-day conference-Islamabad Security Dialogue, PM Imran Khan stated that good relations with regional neighbours were also paramount for national security and called upon India to give the people of Indian Illegally Occupied Kashmir

(IOJK) their right to self-determination in line with the United Nations Security Council Resolutions. Recounting August 5, 2019 when India revoked the special status of IOJK, he explained that for an enabling environment for meaningful dialogue, "India must take the first step forward."

In this backdrop, leaders of opposition parties and media analysts presumed that Islamabad and New Delhi are in contact through backchannel diplomacy, while the PTI government has ignored its stance on Kashmir. In their misconceptions, these entities forgot that the present regime has raised the issue of IOJK, the military lockdown, state terrorism and abrogation of the special status of Kashmir on various international forums, including the OIC and the UN, while stressing on the settlement of the Kashmir dispute in accordance with the UN resolutions.

Putting an end to speculations, a day after his

visit to UAE, Foreign Minister Shah Mahmood Qureshi ruled out backchannel talks between Islamabad and New Delhi, clarifying that he was not scheduled to meet his Indian counterpart S Jaishankar. He elaborated: "I am here for a bilateral visit... UAE-Pakistan and not an India-specific agenda... We are ready to hold talks with New Delhi if it reverses the illegal steps of August 5, 2019."

During a recent trip to Turkey, Foreign Minister Qureshi also attended the trilateral meeting of the ministers of foreign affairs of the three countries—Afghanistan and Turkey held in Istanbul regarding peace in Afghanistan. Talking to a Turkish television network, Qureshi categorically rejected the speculation of any secret talks between Pakistan and India through backdoor channels or third-party involvement—the UAE. Misconceptions about the secret Pakistan-India talks particularly on the Kashmir dispute have been clarified.

देशका लागि ७४ वर्षे भक्ति थापापछि ७४ वर्षे ज्ञानेन्द्र शाह लड़नुपर्ने हो ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

देशका लागि ज्ञानेन्द्र शाह लड़न तयार होलान् ? जनता नेतृत्व खोजिरहेका छन्, त्यो नेतृत्व बन्न र दिन ज्ञानेन्द्र शाह अधि सर्वान् ? उत्साह छ, जिजासा छ, ज्ञानेन्द्र शाह मौन छन् ।

परिवर्तन गर्नु भन्नेहरु पगल्दै गए, आत्मरतीमा सखलित हुँदै गए । देश बचाउने दायित्व कसैले नलिएपछि देशको भार उठाउनै पर्न वाध्यता बुढा ज्ञानेन्द्र शाहका सामु आइसक्यो ।

१९४७ मा जन्मेका राजा ज्ञानेन्द्र ७४ वर्षका भए । भर गरेका बुढा नेताहरूले सकेनन्, देशलाई खोको बनाइसकेपछि जनता बुढा राजातिर हेर्न थालेका छन् ।

७४ वर्षका भक्ति थापा खुकुरी उचालेर अंग्रेजसँग युद्ध गर्न नालापानी उत्रेका थिए । देशका लागि भक्ति थापा अमर छन् । अब देशका लागि अमर हुने पालो ज्ञानेन्द्र शाहको आएजस्तो छ ।

नेपाल निर्माण गर्ने राजशक्ति मरिसकेको छैन । राजा आवधिक निर्वाचनबाट आउने र जाने संस्था पनि होइन । जिति हिन्दुधर्मप्रतिको अगाध आस्था छ, त्यस्ति नै राजसंस्थाको पनि मान छ । यो शक्ति भनेको अजेय शक्ति हो । यो

शक्तिलाई देशी विदेशी शक्तिले किनारा लगाएका हुन्, निमिट्यान्न पार्न सकेनन् । जसले राजशक्तिलाई किनारा लगायो, हिन्दु धर्मलाई पन्चाउने साजिस गरे, ती शक्ति आज सडकका धूलमैला बनेका छन् । तिनको जुन उत्साह थियो, त्यो मरिसकेको छ । तिनको जेस्तो आकर्षण थियो, त्यो पानीको फोकाजसरी फुटिसकेको छ । ती परिवर्तनकारी शक्ति भनेका स्वार्थका भृण्ड रहेछन्, अनाहकमा जनताका छोराछोरी मारेर सतामा जाने साजिस गरेका रहेछन् भनेर जोकसैले भनिरहेका छन् ।

यसकारण राजसंस्थाको जयजयकार भइरहेको हो । राजसंस्था चाहियो भनेर जनता सडकमा निस्केका हुन् । जनताले कुनै नेताको जयजयकार गरिरहेका छैनन्, नेपालको भण्डा बोक्ने थिनै जनता हुन्, जो सकली देशभक्त हुन् ।

र, नेपाली सेना जहिले पनि नेपाली भण्डाको मुनी संगठित संस्था बनेर रहेको छ । यही संस्थामा छ जनताको आस्था, भरोसा र विश्वास । देशका लागि निर्विकल्प, विवादरहित संस्था भनेके नेपाली संस्था हो । यो संस्थाको काँधमा देशको बर्बादीलाई रोक्ने कार्य आइसकेको छ ।

राजसंस्था र नेपाली सेनाले देशको इज्जत बचाउन सक्छन् । आज विश्वमा नेपाल भनेको भ्रष्टाचारी र नैतिकहीनहरूले चलाएका छन् भन्ने बदनाम भइसकेको छ । जनताको हक र अधिकार केही नेताहरूले कब्जा जमाएका छन् भनेर लोकतन्त्रको बेइजत गर्ने कार्य पनि थिनै नेताहरूले गरिरहेका छन् । यसकारण पनि राजसंस्था र नेपाली सेनाले वीरताको गाथालाई कलडू कित हुनबाट जोगाउनु पर्छ ।

विश्वमा सबैभन्दा जेठा ५ मुलुकमध्येको एक हो नेपाल । नेताका कारण, सत्ताको हानाथाप र अनेक कारणले नेपाल विकासका मामिलामा पछाडि परेको छ । तर अहिलेसम्म नेपाल कहिल्यै पराक्रित नबनेको मुलुक हो । यस्तो भर्जिन मुलुकलाई केही नेताहरूले विदेशीको लहै लहैमा लगेर बदनाम गरे । सत्ता स्वार्थ पूरा गर्न नेपाली जनतामाथि विश्वास घात गरे । जे जिति भ्रम छरिएको थियो, ती भ्रम अब बादल फाटेजसरी फाटिसकेका

छन् । जनताले यथार्थ बुफिसकेका छन् । अब किनारा लगाइएको राजशक्ति र व्यवसायिकतामा पारड्गत नेपाली सेनाले यो देशलाई बास्तविक लोकतान्त्रिकरणतिर लैजानुपर्छ ।

अन्यथा नेपाल सिविकमकरणतिर जानेछ । नेपाल स्वतन्त्र थियो, स्वतन्त्र छ र स्वतन्त्र रहिरहेनेछ । किनकि नेपालीहरूसँग राजसंस्था र नेपाली सेना छ ।

पञ्चायत ठिक भएन भनेर बहुदलको टेस्ट गन्यौ । बहुदल पनि ठिक भएन भनेर

र शितल निवासमा देखिएका गाईजात्रा र अदालतमा परेका मुदाहरूबाट प्रष्ट भइसकेको छ ।

जनताले खोजे म यहाँ छु भनेका हुन् जनआस्थाका राजाले । देशको भार लाग्नामा भनेर सबैलाई बेला बेलामा सचेत गराएका पनि हुन् आस्थाका राजाले । त्यो जनआस्थाका राजा यतिबेला कहाँ छन् ? के गर्दैछन् ? जनता अविसज्जन नपाएर मरिरहेको बेलामा, अस्पतालको बेड र उपचार नपाएर अकालमा ज्यान फाल्न

नेपाली सेना राजनीति होइन, गुट अथवा विवाद पनि होइन । नेपाली सेना देश र जनताको अपेक्षाको समाधान हो । यसकारण नेपाली आस्था हो सेना ।

सबैले देखेका छन् राजनीति असफल भयो । सविधानले समाधान दिन सकेन । सविधान सत्ता विवादको माखेसाङ्गलो बनेर आफै नोज डाइभ गरिरहेको छ । न्यायपालिका, कार्यपालिका र व्यवस्थापिका सन्निपात लागेर पक्षाधातको अवस्थाम पुगिसक्यो । अब अन्तिम उपचार भनेको कोरामिन हो ।

कोरामिनको अर्को नाम जनआस्थाको शिखरमा रहेको नेपाली सेना र राजसंस्था हो । यस्तै बेलामा कोरामिन हाल्नुपर्ने हो राजनीतिक नेताहरूलाई । यिनीहरूले देश र जनताको रगत यति धेरै चुसे कि यिनीहरू यतिबेला जिम्मेवारी, जवाफदेही पन्छाएर बान्ता गरिरहेका छन् । यिनीहरूले कोभिडको महामारी, भ्रष्टाचारको महाविपत, अनुशासनहीनताको पराकाष्ठामा आफूलाई होमेर जनता मारिरहेका छन् । देश र जनता बचाउने यिनमा न अविकल छ, न हिम्मत ? अब जनताप्रतिको जिम्मेवारी बहन गर्न दायित्व नेपाली सेना र आस्थाका राजाको काँधमा आइसकेको छ देश र जनता बचाउनु पन्यो, अन्यथा नेपाल र नेपाली जोखिमबाट अस्तित्वकोसकटमा पर्नेछन् । नेपालक यी अजय आस्था छ अर्कै । यसकारण मरिरहेका जनता चिच्याइरहेका छन् बचाउ । बचाउ बाँचे कर्मले हो । राजा र नेपाली सेना १६१६ पछि एकाकार भएर नेपाल निर्माण गरेका हुन् । त्यो आर्जित बहादुरी आज कोभिड र भ्रष्टाचारका भाइरसहरूले सखाप पारिरहेका छन् । बचाउने दायित्व पुनः इतिहासले एकपल्ट फेरि राजा र सेनाको काँधमा हालिदिएको छ ।

यो यक्ष सवालको जवाफ राजा र सेना हो । अर्का कुनै उपाय छैन देश र देशवासीलाई बचाउने । यसकारण मौनता चिनुपन्यो, जनताका साथमा देखिनुपन्यो । प्रभावशाली, प्रभावकारी रूपमा देखिनुपन्यो ।

राजा र सेना किन मौन छन् ? यो जनजिजासा मैतिनु पन्यो ।

● ● ●
राजसंस्था र नेपाली सेनाले देशको इज्जत बचाउन सक्छन् । आज विश्वमा नेपाल भनेको भ्रष्टाचारी र नैतिकहीनहरूले चलाएका छन् भन्ने बदनाम भइसकेको छ । जनताको हक र अधिकार केही नेताहरूले कब्जा जमाएका छन् भनेर लोकतन्त्रको बेइजत गर्ने कार्य पनि थिनै नेताहरूले गरिरहेका छन् । यसकारण पनि राजसंस्था र नेपाली सेनाले वीरताको गाथालाई कलडू कलडिक्ट हुनबाट जोगाउनु पर्छ ।
● ● ●

लोकतन्त्र ल्यायौ । ०४७ सालको संविधान बेठीक भयो भनेर ०७२ सालको संविधान पनि जारी गन्यौ । तर हलो काटेर मुङ्ग ग्रो बनाइएछ । ५ खर्ब खर्च गरेर निर्माण गरेको नयाँ संविधान विधि हो कि कागजको खोस्टो ? संविधान बनाउनेहरू नै जिल्लाराम छन् । संविधानलाई न जनताले अपनत्व ग्रहण गर्न सके, न संविधान कार्यान्वयन नै भयो । केही नेता सत्तामा पुगे, आलोपाले सत्ता चलाए, यही अभ्यासलाई यिनले संविधान कार्यान्वयन भनेका छन् । यथार्थमा यो संविधानको कुरुप दृश्य संसदको असफलता, सडक

बाध्य भइरहेका बेलामा आस्थाका राजा देखिनुपर्छ कि पर्दैन ?

नेपाली सेनाले सीमामा रहेर जनसेवा गरिरहेको छ । अविसज्जनको जोहो, अविसज्जन पुन्याउने प्रवन्ध, उद्धारकार्यमा पनि सेना जुटेको छ । देशको अन्तिम शक्तिले यतिमात्र गरेर पुर्दैन । किनकि कोभिड महामारी र राजनीतिक भगडाले देश र जनता, पद्धति र नीति कोमामा गइसक्यो । यतिबेला आस्थाको सेना अगाडि आउनैपर्छ ।

नेपाली सेना भनेको अनुशासन हो । जिम्मेवारी हो । कर्तव्यको पालना हो ।

साल्ट ट्रेडिङ फॉरेंशन लिमिटेड
द्वारा प्रवर्द्धित
ग्राह्यांस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको भित्र बाहिर रक्वर कोट भै बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्त हनुमोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्थयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपथुहरू ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्याँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरे पनि जस्ले समिक्षियो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भयर एकै पटक मर्न सकौ।

- अतिरिक्ताणी

‘सरकार ! हामीलाई कसले बचाउने र कसरी बाँच्ने ?’

गोविन्द मरासिनी

विश्वभर महामारीका स्यमा फैलिएको
कोभिड-१९ को दोस्रो लहरका कारण
यतिबेला हामी पनि आक्रान्त छौं । पछिल्लो
समय हामीकहाँ दैनिक सयभन्दा बढीले
ज्यान गुमाउन बाध्य छन् । दैनिक पाँच-सात
हजारसम्म संक्रमित थपिए । सुखद खबर,
पछिल्ला दिनमा निको हुनेको संख्या बढ्दो
छ । कोरोना संक्रमणको जोखिमबाट जोगिन
देशभर निषेधाज्ञा जारी नै छ । यसमा
नागरिकको तहबाट पनि सचेतना, सजगता
अपनाउन जरूरी छ ।

अहिलेसम्म हामीकहाँ ७ हजारभन्दा
 बढीले ज्यान गुमाइसकेका छन् । अझै पनि
 कतिपय संक्रमितले अस्पतालमा आइसियु
 बेड, अविसज्जन पाउन सकिरहेका छैनन ।

दोस्रो लहरको तुलनामा गत वर्ष
हामीकहाँ कोरोनाले त्यति मानवीय क्षति
नपुऱ्याए पनि समग्र अर्थतन्त्र प्रभावित
भएको थियो । गत वर्षबाट पाठ सिकेर
सरकारले केही सावधानी अपनाएको भए
सायद यति धेरै जनताले अकालमा ज्यान
गुमाउनुपर्दैनयथो । तर, सरकारले जनताको
स्वास्थ्य सुरक्षामा त्यति संवेदनशील हुन
सकेन, बरू सरकार जोगाउन संविधान
मिच्छेसम्मका काम भए । भष्टाचारका अनेक
तौरतरिका पनि बाहिरिए ।

आज हामीले कोरोनाबाट जुन क्षति
व्यहोरिरहेका छौं, नागरिकले प्रभावकारी
उपचार पाउन नसकिरहेको जुन अवस्था
छ, यसमा सरकारलाई तयारी गर्ने प्रशस्त
समय थियो, तर गत वर्षको अवस्था र अन्य
देशलाई हेरेर सरकारले तयारी गर्न सकेन।

यो एक वर्षमा सरकारले केही स्थायी र अस्थायी प्रकृतिका हस्पिटल बनाउन सक्थ्यो, थप अविसजन प्लान्ट र भेट्टिलेटरको व्यवस्था गर्न, बिरामीलाई उपचार केन्द्रसम्म पुऱ्याउने व्यवस्था गर्न सक्थ्यो । जनयेतना फैलाउन, भारत तथा विदेशबाट आएकालाई केही समय आइसोलेसनमा बर्स्ने व्यवस्था गर्न सक्थ्यो । यति गरेको भए ज्यान गुमाउनेको संख्या न्यून हुन सक्थ्यो । जब कोरोनाको दोस्रो लहर आयो, नागरिक आफौ सिलिन्डर हिँड्ने अवस्था आइलाग्यो । आजसम्म जितिले ज्यान गुमाए, उनीहरूको परिवारलाई र आफैनै बलबुतामा सिलिन्डरको जोहो गरी ज्यान जोगाएकालाई यस सरकारको आवश्यकता र औचित्य सोध्ने हो भने जवाफ के आउला ? संक्रमितको मृत्युको खबरले निमुखा जनता अत्तालिएका छन्- सरकार ! हामीलाई कसले बचाउने र कसरी बाँच्ने ?

महामारीले उग्र रूप लिएकै बेलामा
सरकारले हात उठायो र 'अस्पतालमा बेड
छैनन्, आफौ सुरक्षित रहनूसम्म भन्न्यो ।
जनताले तिरेको करबाट सेवासुविधा
खाने उच्च पदस्थ व्यक्तिहरू नै निकै
गैरजिम्मेवार देखिए । संक्रमितले अविसज्जन
र हस्पिटलमा बेड नपाएर छटपाटिनुपर्दा
सरकार मध्यरातमा 'क्याबिनेट' बोलाएर
संसद भंग गर्न, चुनावको घोषणा गर्न उद्योग
रहयो । यो बेलामा जनतालाई कुनै चुनावको
आवश्यकता छैन, छ त केवल कोरोनाबाट
बच्ने खोप, उपचार र रोजीरोटी । तर
सरकारले चुनावको ताण्डव फलाकिरहेको
छ । संक्रमितको मृत्युको खबर र भोको
पेटले अत्तालिएका गरिखाने जनता सोध्दै
छन्- हामीलाई कसले बाचाउँछ र हामी
कसरी बाँच्ने ?

यसपालि बजेटमा स्वास्थ्य क्षेत्रलाई महत्त्व दिइएको छ, तर यो पनि चुनाव

आजसम्म जतिले ज्यान गुमाए, उनीहरूको
परिवारलाई र आफ्नै बलबुतामा
सिलिङ्करको जोहो गरी ज्यान जोगाएकालाई
यस सरकारको आवश्यकता र औचित्य
सोध्ने हो भने जवाफ के आउला ?

जिले खेल मात्र हो कि भन्ने देखिन्छ ।
यतिबेला स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी लगायत
फ्रन्टलाइनमा खटिरहेकाहस्को भूमिका ज्याँ
प्रशंसायोग्य छ । यसरी फ्रन्टलाइनमा सेवा
दिनेहस्ते सरकारबाट अधिल्लो वर्ष घोषणा
गरेका सेवासुविधा हालसम्म पाउन सकेका
छैनन्, तैपनि उनीहस्त मनोबल उच्च बनाए
कार्य गरिरहेका छन् ।

अर्कोतिर, हजारौं सरकारी कर्मचारी
यतिबेला फुर्सदिला बनेका छन् । सरकारी
तलब बुझ्ने जो कोही कर्मचारीलाई राज्यले
स्पष्ट नीति ल्याएर उचित परामर्श र उचित
तालिमसहित देश अप्तेरोमा परेका बेला
परिचालन गर्न सकिन्थ्यो, तर राज्यको ध्या
त्यसप्रति होइन, कसरी भीभीआईपी लाई
बचाउने भन्नेमा मात्र देखिन्छ ।

यतिखेर नागरिकले उपचार नपाएर
मर्दा देशका सम्पूर्ण राजनीतिक दलहरु र
तीनमा अनेकौं संस्थाहरु टलटल हेरेर फगत

सामाजिक सञ्जालमा देखावटी 'हार्दिक
श्रद्धाञ्जली' व्यक्त गरिरहेका छन्, मृतकका
आफन्तको मनलाई भनै रङ्गाविरहेका छन् ।
आफू र आफ्नो संगठन वा दलले भनेको
जस्तो नभएपछि र आफू अनुकूल शासन
सत्ता नभएपछि सडकमा गएर जनतालाई
दुःख दिनेहरु अहिले सम्पूर्ण देश अच्छेरोमा
पर्दा चुपचाप छन् र आफ्नै स्वार्थमा निहित
छन् ।

सुनिंदै छ, महामारीकै समयमा देश र
विदेशबाट जनता बचाउनका लागि भनेर
पठाएका स्वास्थ्य सामग्रीमाथि पनि राजनीति
हुँदै छ । यो सरकारलाई रतिभर भए पनि
जनताको माया लाग्छ भने, विभिन्न ठाउँबाट
प्राप्त भएका सहयोग जनताकै लागि प्रयोग
गरियोस् ।

सरकारले बिरामीलाई अविसज्जन उपलब्ध गराउन नसकदा खाडीमा तातो घाममा काम गर्न नेपालीको मन रोयो र उनीहरूले

मंगलदीप

पंजाब अगरबत्ती

अब परा हन्दू

हाम्रो पवित्र पजा।

दलभित्रै निर्दलीय सांसदको अभ्यास

रश्मि आचार्य

संविधानको धारा ७६(५) अनुसार सरकार बनाउन राष्ट्रपतिले आवान गरेपछि सोही सूचनालाई अधार मानी दुवै पक्ष (केपी ओली र शेरबहादुर देउवा) ले आ-आफ्ना दाबी प्रस्तुत गरेका कारण त्यसभन्दा अगाडिका विषय अब गौण बनेका छन्। तथापि संसद पुनर्स्थापनापछि तीन महिनासम्म पनि वैकल्पिक सरकार बनाउन अक्षम देखिएको विषयकी गठबन्धन आजको अवस्था निम्नतमा उत्तिकै जिम्मेवार छ।

अब चर्चा गर्दै, ७६(५) अनुसारको सरकार बनाउने प्रक्रिया र यसको दूरगमी असरबाटे। प्रथमतः यो नयाँ प्रयोग भएकाले यसप्रतिको आमबुझाइ एउटै छैन। संविधानमा यो प्रावधान किन राखियो? यसमा प्रस्तुत आवश्यक छ। ७६(१), (२) र (३) प्रयोगमा आइसकेपछि यो उपधारा राख्नुको उद्देश्य र त्यसमा प्रयुक्त दुई वाक्यांश 'उपधारा २ बमोजिमको कुनै सदस्यले' र 'विश्वासको मत प्राप्त गर्न सक्ने आधार प्रस्तुत गरेमा भन्नेमा अन्तर्निहित छ। यसरी हेर्दा 'कुनै सदस्य' भन्ने वाक्यांशसँग उपधारा २ अभिन्न रूपले जोडिएको छ।

संसदलाई सरकार गठनको अन्तिम मीका किन नदिने? भन्ने अर्थमा 'कुनै सदस्यले' त्यसको पहलकदमी लिन सक्ने भन्ने अर्थमा यो राखेको देखिन्छ। अधिला उपधाराहरूले संसदीय दलका नेताको नेतृत्वमा सरकार बनाउने अवसर दिएकाले त्यसबाहेकका स्वतन्त्र वा दलविहीन सांसदलाई पनि सरकारको नेतृत्व गर्ने अवसर दिनुपर्यन्त भन्ने मूल आशय यस उपधाराको देखिन्छ। अर्को अर्थमा भन्नुपर्दा राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलबाहेकका र स्वतन्त्र सांसदलाई समेत अन्य दल र सांसदको समर्थनमा सरकार बनाउने स्पिरिट यस उपधाराले अंगिकार गरेको बुझन सकिन्छ। यसर्थे, उपधारा ५ उपधारा २ मा अन्तरसम्बन्धित देखिएकाले 'कुनै सांसद' भन्नुको अर्थ संसदीय दलभित्रको निर्दलीय सांसद भनिएको भने होइन। निर्दलीय सांसदको व्याख्या त संविधानको 'ुगुड फेथ'मा भन्दा पनि 'ब्याड इन्टेन्सन'ले गरिएको अपव्याख्या मात्र हो।

दोस्रो, यस उपधाराअन्तर्गतको दाबी पेस गर्दा सांसदहरू संसदीय दलको सदस्य रहने वा नरहने? भन्ने विषय विद्यमान विवादको केन्द्रीय प्रश्न हो। यस विवादमा प्रवेश गर्नुपर्यन्त केही मान्यताको चर्चा गर्नी। संविधानको प्रस्तावनामा उल्लिखित 'बहुदलीय लोकतान्त्रिक शासन प्रणाली', शासकीय स्वरूपमा उल्लेख 'संसदीय शासन प्रणाली', बहुमतको सरकार, अल्पमतको विषय, दलहरू सांसद चुन्ने समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली, संसदीय कानून, राजनीतिक दलसम्बन्धी ऐन, दलका विधान आदि प्रावधानभन्दा बाहिर यो उपधारा भिन्न हुन सक्दैन।

यस उपधारालाई यसभन्दा भिन्न तरिकाले अर्थात्तु खोज्नु गलत विश्वास लान खोज्नु हो। त्यसैले प्रश्न उठ्छ, के यो उपधारा क्रियाशील भएपछि संसदीय दलहरू स्वतः विघटन हुने हुन् र ? के दलको सदस्यले दलको विधान, अनुशासन र संसदीय प्रणालीका आधारभूत सर्त मान्नुपर्दैन र ? कि जुन दलको सदस्य जाता पनि समर्थन गर्ने स्वतन्त्र हुन्छ ? त्यसो हो भन्ने संसदीय सत्तापक्ष र विषयकी को-को हुन्छन्? एउटै दलका सांसद केही सत्तापक्षमा र केही विषयक्षमा कसरी रहन सक्छन्?

के यो उपधारा संविधानका यावत् धारा उपधाराभन्दा पृथक् निर्दलीय चरित्रको उपधारा हो र ? स्पष्ट छ, समग्र संविधानको मान्यताभन्दा एउटा उपधारा किमार्थ बलशाली हुने सक्दैन। त्यो कुरा सिद्धान्तातः पनि मिल्दैन।

यसकारण यो उपधाराले दल चिन्दैन भन्नु र दलले नसकेको अधिकार एउटा सांसदलाई दिएको हो भन्नु संविधान, प्रणाली र समग्र कानुनभन्दा फरक संसारको कात्पनिक कुरा गर्नु हो। यो अन्ततः बहुदलीय व्यवस्थामा निर्दलीय सरकार बनाउन संविधानको दुराशयपूर्ण व्याख्या गर्ने जालसाँभीपूर्ण प्रपञ्च हो। यस्तो अपव्याख्या गर्नेहरू सच्चा लोकतन्त्रवादी हुन सक्दैन।

तेस्रो, राष्ट्रियपतिले दुवै दाबी बदरभागी भनेको सन्दर्भलाई हेर्नै। ७६(५)

अनुसार सरकार बनाउन 'कुनै सदस्यले प्रतिनिधिसमामा विश्वासको मत प्राप्त गर्न सम्म आधार प्रस्तुत गरेमा' भन्ने सर्त राखिएको छ। यसको अर्थ दाबी स्वतः विश्वासको मत प्राप्त गर्ने पर्याप्त आधार होइन र हुन सक्दैन। दाबी गर्नेवितकै विश्वासको मत प्राप्त गर्न सक्ने आधारै नहेरी तत्काल प्रधानमन्त्री बनाएको भए अदूरदर्शिता ठहरिन्थ्यो।

राष्ट्रियपतिले सो उपधाराबमोजिम प्रधानमन्त्री नियुक्त गर्नुअघि प्रस्तुत दाबी र विश्वासको मत प्राप्त गर्न सक्ने बलियो आधार नमेती दाबीलाई नै अन्तिम सत्य ठारेका कदम चालन मिल्दैनथ्यो। आखिर त्यही भयो। कटुवाल प्रकरणमा तत्कालीन प्रचण्ड सरकारले गरेको निर्णय कार्यान्वय नगर्न तत्कालीन राष्ट्रियपति डा. रामवरण यादवलाई कांग्रेस र एमालेले अनुरोध गरी सो निर्णय बदर गराएको घटनाभन्दा राष्ट्रियपतिको यो कदम कैयाँ गुणा संवेदानिक र उचित छ। यो उपधारा अधिला १, २ र ३ उपधाराअनुसार सरकार बनाएको जस्तो सजिलो र स्पष्ट छैन। यस उपधाराको अन्योल चिन्न सर्वोच्चले व्याख्या गर्नुपर्ने मागदाबीसहित परेका दर्जनीं रिटले पनि यसको जटिलता स्वतः पुष्टि गरेका छन्। अन्तिम व्याख्या सर्वोच्चले गर्ने नै छ।

प्रस्तुत दाबीमा केपी ओलीरूपका दल र शेरबहादुर देउवातर्क दलभित्रका निर्दलीय सांसद देखिएपछि राष्ट्रियपतिले कसको दाबी सदर गर्ने ? के राष्ट्रियपतिले

दलको आधिकारिक धारणालाई दलीय व्यवस्थामा सूच्य घोषित गर्न मिल्यो र ? 'विश्वासको मत प्राप्त गर्न सक्ने आधार' को मानक दल होइन, व्यक्ति हो भनेर संवेदानिक राष्ट्रियपतिले मनोमानी फैसला विश्वासको मत प्राप्त गर्ने विश्वासको भए राष्ट्रियपतिले बहुदलीय शासन प्रणालीविरुद्ध कदम चालेको ठहर्नेन र ? उपधारा ७ ले भनेकै 'प्रधानमन्त्री नियुक्त हुन सक्नेको अवस्था' प्रतिनिधिसमामा विघटनको विकल्प थिएन। यसर्थे दलहरूले राष्ट्रियपतिलाई अनेक लाञ्छना लगाउनुपर्यवर्त हजारपटक सोच जरुरी छ। अफ

हस्ताक्षर गर्ने एमाले र राजपाका सांसदहरू जुनसुकै बखत कारबाहीमा पर्ने अनुमान गर्नु पनि गलत होइन। त्यस, अर्थले शेरबहादुर देउवाको दाबीमा विश्वासको मत प्राप्त गर्ने विश्वासनीय आधार थिएन। मानाँ, कांग्रेसका केही सांसदले केही ओलीलाई समर्थन गरेर हस्ताक्षर गरेको अवस्था हुन्थ्यो भने उसले ती सांसदलाई कारबाही नगरी पुरस्कृत गर्थ्यो र ? पक्कै पनि गर्ने गर्नु पनि हुँदैन। यस्ता बेथितिले संसदीय लोकतन्त्र कहिन्थ्यै सबल हुन सक्दैन।

अन्त जानैपर्दैन, कांग्रेसले विगतमा

• • •
'सदलाई सरकार गठनको अन्तिम मौका किन नदिने ! भन्ने अर्थमा 'कुनै सदस्यले' त्यसको पहलकदमी लिन सक्ने भन्ने अर्थमा यो राखेको देखिन्छ। अधिला उपधाराहरूले संसदीय दलका नेताको नेतृत्वमा सरकार बनाउने अवसर दिएकाले त्यसबाहेका स्वतन्त्र वा दलविहीन सांसदलाई पनि अधिला उपधाराहरूले संसदीय दलका नेताको नेतृत्वमा सरकार बनाउने अवसर दिनुपर्यन्त भन्ने मूल आशय यस उपधाराको देखिन्छ।
• • •

त्यसमध्ये पनि आफूलाई सबैभन्दा बढी लोकतान्त्रिक दाबा गर्ने कांग्रेसले।

चौथो, ७६(५) अनुसार बन्ने सरकारले ३० दिनभित्र ७६(६) बमोजिम अनिवार्य विश्वासको मत लिनेपर्छ। विश्वासको मत दिने वा नदिने निर्णयमा संसदीय दलको हिवैप्रधान हुन्छ। यस स्थापित विधिको आँखाबाट हेर्दा दलको निर्णयबोगर शेरबहादुर देउवालाई प्रधानमन्त्री बनाउन

भोगेका तिता अनुभवबाट शिक्षा लिएको भए पनि आजको अवस्था आउँथेन। कहिले छस्तीसे र चौहतरेको इतिहास रचेत त कहिले आऽनै दुईजना सांसदले मत नदिएका कारण सरकारबाट बहिर्मन र पार्टी विभाजनको पीडा व्यहोरेको उसले एमालेभित्रका केही सांसदको 'अपरिपक्व' हस्ताक्षरको टेकोमा नयाँ सरकारको सपना देख्नु गम्भीर विडम्बनाको विषय

हो। विगतमा यस्तै घटनाक्रममा कांग्रेस फुटेकाले यसपालि अरु पार्टी किन फुट्न नहुने भन्ने अर्थमा उसले जानाजान यो कदम चालेकामा अब शंका रहेन। जुन कुरा लोकतन्त्रको लागि अपशकुन हो। यसले अन्ततः प्रणाली र पार्टी दुवैलाई खारानी बनाउने नै हो।

कांग्रेसजस्तो आफूलाई संसदीय लोकतन्त्रको हिमायती ठाने पार्टीले निर्दलीय हिसाबले अन्य दलका सांसदको हस्ताक्षर सामेल गर्नु उसले सैद्धान्तिक विचलनको द्योतक हो। दलका नेता र पार्टीका अध्यक्षभन्दा अलग-अलग व्यक्तिसँग संवाद गरेर त्यही जगमा सरकार बनाउने कच्चा खेलमा ऊ रमाउन बहुदलीय प्रणालीकै धाँटी निमोन उद्यत हुनु हो। अफ दलभित्रका सांसदलाई निर्दलीय करार गरेर तिनै अपरिपक्व हस्ताक्षरको टेकोमा सर्वोच्चवाटै प्रधानमन्त्री नियुक्तिको माग गर्नु बहुदलीय प्रणालीको मृत्युपत्र बोकेर सरकार गठनको याचना गर्नु हो। यो उसको गम्भीर भूल हो। यी समग्र पाटाको उसले पाइला-पाइलामा जवाफ दिनुपर्नेछ।

लोकतान्त्रिक देशमा एउटा सांसद दलभन्दा शक्तिशाली र प्रणालीभन्दा माथिको बाहुबली ठानियो भने के प्रणालीसंगत हुन्छ र ? के ७६(५) अनुसारको सरकार बनेपछि इलोर ऋसले कानुनी मान्यता पाउँछ र ? कानुनले निर्दिष्ट गरेकोबाटेकै जस्ति दासिनले निर्दिष्ट गरेकोबाटेकै जस्ति दासिनले निर्दिष्ट

कोरोना कहर, विद्यालय शिक्षा र अन्योलमा परीक्षा

टेक्कवहादुर विश्वकर्मा

कोमिड-१९ महामारीले गत वर्षदेखि विश्व नै प्रभावित भएको छ। हाम्रो शिक्षणाली यसबाट अछुतो रहन सकेन। कोरोना भाइसरको संक्रमणबाट जोगिन भौतिक दूरी कायम गर्नुपर्न भएकाले शैक्षिक संस्था खुल सकेन। त्यसैले हामीले शिक्षामा वैकल्पिक प्रणालीदेखि कठितपय तहका परीक्षामा आन्तरिक मूल्यांकनको सहारा लिनुपरेको छ। सोमवार शिक्षा मन्त्रालयले माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसड्स्टी) आन्तरिक मूल्यांकन विधि अनुसार गराउने प्रस्ताव मन्त्रिपरिषदमा लैजाने निर्णय गयो।

यसरी यस वर्ष पनि तूलू चुनौती देखिएका छन्। कक्षा १० र १२ का परीक्षा अहिले पनि अन्योलमा छन्। नेपाल सरकारले शिक्षाको क्षेत्रमा कुनै पनि किसिमको आधार तय नगरेकाले यो समस्या विद्यार्थीले भोग्नुपरेको छ। शैक्षिक सत्रको समय तोमन हतार गर्न्हाँ। तर सिकाइलाई उपलब्धिमूलक बनाउनेतर दृष्टिको पाइँदैन।

गत वर्षमा विभिन्न जिल्लाका विद्यालयमा ५-६ महिनाभन्दा बढी समय पठनपाठन हुन सकेन। सहरी क्षेत्रका विद्यालयमा पनि ४-५ महिना जति पठनपाठन भयो। विद्यालय खुले तर फेरि केही दिनमा दोस्रो लहरको कोभिडले सहज हुन दिएन। गत वर्षदेखि सहरी क्षेत्रका अधिकांश विद्यालयमा अनलाइन विद्यावाट पठनपाठन भयो, जेठमित्र शैक्षिक सत्र सकाउने घोषणा गरिएको थियो, पुनः निषेधाज्ञा सुरु भयो। यस महामारीको अवधिमा हामीले शिक्षा क्षेत्रमा केही सिक्ने वा सुधार्ने अवसर पनि पाएका छाँ। हामीले अर्थे पनि भविष्यमा केही गर्नुपर्छ। यस परिस्थितिमा कक्षा १०-१२ का परीक्षा सञ्चालन गर्न सरकार, मन्त्रालय र विद्यालयले कुनै

पनि उपाय नयोजे हो कि भन्ने लाग्छ। गत वर्ष पनि कक्षा १० को परीक्षा विद्यालयबाटै विद्यार्थीको कक्षामा उसको दक्षताको आधारमा नम्बर दिएर उत्तीर्ण गराइयो। यस्ता विषयमा पनि धेरै टिप्पणी आएको सामाजिक सञ्जालमा देख्न पाइयो, तर त्यसलाई सुधार गर्न कुनै पनि सरोकारवाला निकाय, मन्त्रालय र विद्यालय लगायत कुनै पनि सम्बन्धित निकायलाई चासोको विषय बन्न सकेन। एक वर्षलाई मात्र भनिएको थियो। हाम्रो परीक्षा प्रणालीमा सुधारको अवसर गुमेको विद्यार्थीलाई परीक्षाको धेरै विन्ता भएको छ। विभिन्न तहका परीक्षा सञ्चालन भइरहेका बेला निषेधाज्ञा सुरु भयो। विद्यार्थीले केही विषयको परीक्षा दिए पनि अर्थे केही विषयको बाँकी नै छ। विविध कारणले हामीले सिकाइ र परीक्षामा परम्परागत ढाँचा छोड्न सकेका छैनौँ। परम्परागत सोचमाथि बहस हुन सकेका छैनन्। कक्षा १० को परीक्षा नभए के हुन्छ वा भए के हुन्छ भन्ने विषयमा छलफल भएको देखिँदैन। परीक्षा कसरी गर्न भन्ने विन्ता पनि छैन।

● ● ●

विविध कारणले हामीले सिकाइ र परीक्षामा परम्परागत ढाँचा छोड्न सकेका छैनौँ। परम्परागत सोचमाथि बहस हुन सकेका छैनन्। कक्षा १० को परीक्षा नभए के हुन्छ वा भए के हुन्छ भन्ने विषयमा छलफल भएको देखिँदैन। परीक्षा कसरी गर्ने भन्ने विन्ता पनि छैन।

● ● ●

छ। यस्तो अवसर भविष्यमा कमै मात्र आउन सक्छ।

विभिन्न सञ्चार माध्यममा शिक्षासम्बन्धी छलफल बहस भइरहेको देखिँन्छ। तर, विद्यालयमा लिइने परीक्षाका विषयमा गम्भीर ढगले बहस भएको पाइँदैन। संसारको धेरै देशमा एक शैक्षिक सत्रमा २-३ पटक परीक्षा हुन्छन्। हाम्रो देशमा पढाइ वा सिकाइलाई भन्दा बढी परीक्षा वा त्यसको नितिजालाई महत्त्व दिइन्छ।

अहिले कोभिड-१९ का कारण

गत वर्ष कक्षा १२ को नतिजा ढिले भएकाले विद्यार्थीको एक वर्ष खेर गएको थियो। चिकित्सा शिक्षाको प्रवेश परीक्षा पनि हुन सकेको छैन। यस विषयमा ध्यान जान जरूरी छ। परीक्षा प्रणालीमा सुधार गर्नुपर्छ। विद्यालय र शिक्षकलाई जवाफदेही बनाउनुपर्छ। परीक्षाको अन्योल हटाउनु अहिलेको प्रमुख आवश्यकता हो। यस्ता गम्भीर विषयमा राज्य, सरकार, मन्त्रालय लगायत सरोकारवाला पक्षको गम्भीर ध्यानाकर्षण हुन जरूरी छ।

दलमित्री...

यो उपधाराको गलत व्याख्या गरेर सरकार बनाउन खोज्य भेनोको गलत दिशा पक्कानु हो। निर्दलीय सरकार बनाउने पथ र संसदको पूँचवर्ष आयुको परिकल्पना परस्पर विरोधी विषय हुन्। संसदको पूर्ण आयु दलहस्तको सुभक्तुभ र उनीहस्तको समर्थनसहितका सरकारबाट मात्रै सम्भव छ। निर्दलीय सरकारको परिकल्पना गरेर यो कार्यभार कदापि पूरा हुन सक्दैन। यो सच्चाइ बुझन जति ढिलो हुनेछ, प्रणालीको क्षयीकरण द्रुत गतिमा भई नै रहनेछ। जबसम्म प्रणाली सबल हुनेछन, देशको राजनीति सुधिनेछन।

एकैचिन परिकल्पना गराँ, यो उपधाराअन्तर्गत निर्दलीय सरकार बन्न्यो रे। त्यो वेला संसद्या विपक्षी दलको नेता को हुन्छ ? जब सरकारमा कुनै दल नै छैन भने विपक्षी दल पनि हुने कुरै भएन। संसद, संविधानिक परिषदजस्ता यावत ठाउँमा विपक्षी दलको नेताविना के ती संरचनाको अस्तित्व रहन्छ र ? पक्कै रह्नेदैन। यसर्थ समग्र प्रणाली नै ध्वस्त बनाउने यस्तो गलत कोर्समा देशलाई जान दिनु हुँदैन। सर्वोच्चले अन्तरिम आदेश दिन अस्वीकार गरेर सकारात्मक संकेत दिएको छ। अन्तिम निष्पत्तिका लागि थप केही समय लाग्ने नै छ।

व्यक्ति मन नपर्नु र प्रणाली भक्ताउनु एउटै होइन। प्रधानमन्त्री केही ओली कसैलाई मन नपर्न सक्छ तर व्यक्ति मन नपरेको निरुङ्गा प्रणाली भक्ताउने छुट कसैलाई पनि छैन। त्यो छुट स्वयं प्रधानमन्त्री र राष्ट्रपतिलाई पनि छैन। केही ओलीलाई कर्नरमा पार्न नार्जामा विपक्षीका टाउका गनेर गलत नजिर बसाइयो भने त्यसले युर्मुग्युगसम्म डस्नेछ। किनकि, व्यक्तिमन्त्रा प्रणाली जहिलसुकै माथि हुन्छ। यसर्थ, गलत हतियार उठाएर न्याय खोज्नु न्यायको मार्गमा लम्कनु होइन। न्यायका लागि साध्य र साधन दुवै सही हुनुपर्छ। सत्तामा रहेकाहस्तराई धारेहात लगाउँदैमा बाँकी सबैले न्यायको वकालत गरेको ठहर्दैन। कौन्त्रो आफूले खाएर विलो अरुको निधारमा टाँस खोज्ने यस्तो प्रवृत्तिले लोकतान्त्रिक प्रणाली कदापि बलियो हुन सक्दैन। दलभित्र निर्दलीय सांसद जन्माएर बहुदलीय लोकतान्त्रिक प्रणाली नेपालमा मात्र होइन, संसारको कुनै पनि देशमा जोगिन सक्दैन।

(नयाँ पत्रिका)

अमियान
सांख्यिकी

खेलकुद

मैत्रीपूर्ण खेलमा फ्रान्स र इंग्ल्यान्ड विजयी, रोकियो जर्मनी

भेद्रान स्ट्राइकर करिम बेन्जिमाले ६ वर्षपछि राष्ट्रिय टिममा पुनरागमन गरेको खेलमा फ्रान्स विजयी भएको छ। युरोप २०२० अधि भएको मैत्रीपूर्ण खेलमा वेल्सविरुद्ध खेल्ट्वै बेन्जिमाले ६ वर्षपछि राष्ट्रिय टिममा पुनरागमन गरेको खेलमा फ्रान्स ३-०ले विजयी भयो। पछिलो केही वर्षयता उत्कृष्ट फर्मामा रहेका रियल मडिडका स्ट्राइकर बेन्जिमा सन् २०१५ यता राष्ट्रिय टिमबाट पहिलो खेलका छुन्।

घेरेलु मैदानमा फ्रान्सलाई जित दिलाउन केलियन एमबापे, एन्टोइन ग्रिजमान र औसतमान डेम्बेलेले गोल गरे। खेलको २६ औं मिनेटमा निको विलियम्सले रातो कार्ड पाएपछि वेल्स १० खेलाडीमा समेटिएको थियो। खेलको ३५ औं मिनेटमा एमबाप्पे गोल गर्दै फ्रान्सलाई अग्रता दिलाए। ४ औं मिनेटमा ग्रिजमानले गोल गर्दै फ्रान्सको अग्रता दोबार बनाए। त्यसपछि ७९औं मिनेटमा डेम्बेलेले गोल गर्दै फ्रान्सलाई ३-० को सहज जित दिलाए।

यस्तै, मैत्रीपूर्ण खेलमा युवा स्ट्राइकर बुकायो साकाको निर्णयक गोल मद्दतमा इंग्ल्यान्डले अस्ट्रियलाई १-०ले हरायो। इंग्ल्यान्डको जितमा बुकायो साकाले निर्णयक गोल गरे। उनले खेलको ५६ औं मिनेटमा गोल गरे। आर्सनलका युवा खेलाडी साकाको यो पहिलो अन्तरास्ट्रिय गोल हो।

बुधबार राति भएको खेलमा सुआती अग्रता जोगाउन नसकदा जर्मनी डेनमार्कसँग १-१ को बराबरीमा रोकिएको हो। पहिलो हाफ गोलरहित बराबरीमा सकिएको खेलमा ४८औं मिनेटमा फ्लोरिन नेउहसले गोल गर्दै जर्मनीलाई अग्रता दिलाए। तर, ७१ औं मिनेटमा युसुफ पाउलसेनले गोल गर्दै डेनमार्कलाई हारबाट जोगाए।

अर्को मैत्रीपूर्ण खेलमा नेदरल्यान्ड्सले स्कटल्याण्डसँग २-२ गोलको बराबरी खेलको छ। यस्तै, जर्मनीले रोमानियालाई २१ ले हराएको छ।

रियलमा एन्सोलोटीको पुनरागमन

कार्लो एन्सोलोटीले रियलमा प्रमुख प्रशिक्षकमा पुनरागमन गरेका छन्। इटालीका ६१ वर्षीय प्रशिक्षक एन्सोलोटीलाई इरिलस क्लब एर्भर्टन रातो कार्डलाई नयाँ मुख्य प्रशिक्षक बनेका हुन्।

एन्सोलोटीले रियलसँग तीन वर्षको सम्झौता गरेका छन्। उनी सन् २०२४ सम्म रियलको मुख्य प्रशिक्षक भएर ला लिगामा रहने छन्। रियलबाट उनले व्याप्तियन्स लिग, युर्क्सेप्ट युपरेक एन्सोलोटीले यसअधि युभेन्टस, एसी मिलान, चेल्सी, पिएसजी र बार्यन न्युनिखको प्रशिक्षक भएर काम गरिसकेका छन्।

एर्भर्टनमा भने

● आइएमई फाउन्डेसनद्वारा ३ करोडबाराबरको स्वास्थ्य उपकरण सहयोग

आइएमई फाउन्डेसनले कोभिड-१९ को रोकथाम तथा उपचारका लागि करिब ३ करोड रुपैयाँ मूल्यबाराबरको स्वास्थ्य उपकरण नेपाल सरकारलाई प्रदान गरेको छ। फाउन्डेसनका संरक्षक तथा आइएमई मूल्यपका अध्यक्ष चन्द्रप्रसाद ढकाल र फाउन्डेसनका अध्यक्ष तथा आइएमई रूपका प्रबन्ध निर्देशक हेमराज ढकालले मंगलबार स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री हृदयेश त्रिपाठीलाई संयुक्त रूपमा ८० थान अविसजन कन्सन्ट्रेटर हस्तान्तरण गरेका हुन्।

फाउन्डेसनले पोखराको गण्डकी प्रादेशिक अस्पताल, बुटवलको लुम्बिनी प्रादेशिक अस्पताल, धनगढीको सेती प्रादेशिक अस्पताल र काठमाडौंको निजामती कम्पचारी अस्पताललाई २० थानका दरले अविसजन कन्सन्ट्रेटर हस्तान्तरण गरेको जनाएको छ। फाउन्डेसनले जनता स्वास्थ्य केन्द्रद्वारा सञ्चालित आइसोलेसन सेन्टरलाई १५ वटा अविसजन कन्सन्ट्रेटर सहयोग गरेको जनाइएको छ। यसका अतिरिक्त फाउन्डेसनले शुक्रराज सर्वारोग अस्पताल टेकुमा करिब १ करोड २८ लाख रुपैयाँबाबरको अविसजन प्लान्ट स्थापनाका लागि पनि प्लान्ट अर्डर गरिसकेको जनाएको छ।

यसअघि फाउन्डेसनले वैदेशिक रोजगारीमा रहेंदा देहावसान भएका नेपालीका घरपरिवारहरूको सहयोगार्थ 'भरोसा कोष' को स्थापना गरी करिब १ सय प्रभावित घरपरिवारलाई प्रतिव्यक्ति ५८ हजार रुपैयाँका दरले करिब ६० लाख रुपैयाँ राहत उपलब्ध गराएको जनाइएको छ।

आइएमई फाउन्डेसन आइएमई रूपअन्तर्गत

सञ्चालित मुनाफारहित परोपकारी संस्था हो। यसले शिक्षा, स्वास्थ्य, खेलकुदलगायत्र विभिन्न क्षेत्रमा सहयोग गर्नुको साथै विभिन्न समयमा मुलुकमा आइपर्ने स्वास्थ्य तथा प्राकृतिक प्रकोपहरूमा नेपाल सरकार तथा विभिन्न नैसरकारी संघ-संस्थाहरूसँग हातेमालो गरेर अघि बढने गरेको जनाएको छ।

● ज्योति गुप्रद्वारा कोभिड राहतमा २ करोडको सहयोग

ज्योति मूल्यअन्तर्तात रेहेका स्थाकार ट्रेडिङ कम्पनी प्रालिं र भाजुरल ट्रेडिङ कम्पनी प्रालिले कोभिड महामारी नियन्त्र तथा रोकथामका लागि विभिन्न क्षेत्रमा २ करोड रुपैयाँ सहयोग गरेका छन्। सहयोगको क्रममा ज्योति मूल्यपले नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघको राहत कोषमा १० लाख रुपैयाँ राहत रकम प्रदान गरिएको छ। त्यसै, क्रिएसन नेपाललाई ५ लाख २२ हजार रुपैयाँबाबरको २५ थान अविसजन सिलिन्डर, आछाम अस्पताललाई ७ लाख ७० हजार रुपैयाँबाबरको ५ थान अविसजन कन्सन्ट्रेटर र हेल्थी नेसन फाउन्डेसनलाई ७ लाख ७० हजार रुपैयाँबाबरको ५ थान अविसजन कन्सन्ट्रेटर सहयोग उपलब्ध गराइएको मूल्यले जनाएको छ।

यसका साथै गंगालाल अस्पताललाई ५ लाखको पिएपिआर सुट प्रदान गरेको जनाइएको छ। मूल्यले जनन अविसजन प्लान्टका लागि नेसनल बिजनेस इन्सिएटिभलाई १५ लाख रुपैयाँ र त्रिवि शिक्षण अस्पतालमा जडान गरिने फ्रान्सेली अविसजन उत्पादन कम्पनी नोभरारको अविसजन प्लान्टलाई फ्रान्सबाट नेपाल ल्याउनका लागि एअर कार्गोसहित कुल १ करोड २१ लाख रुपैयाँ सहयोग उपलब्ध गराइएको छ। त्रिवि शिक्षण अस्पतालमा जडान गरिने उक्त अविसजन जेनरेटरहरूले ५० बोल्डलाई पर्याप्त हुने गरी प्रतिमिनेट २ सय ५० लिटर अविसजन उत्पादन गर्ने क्षमता राख्ने ज्योति मूल्यपले जनाएको छ।

● सानिमा बैंकको एपमा रेमिट्यान्स सेवा

सानिमा बैंक लिमिटेडले मोबाइल बैंकिंग एप सानिमा सञ्जिलो इ-बैंकिंगबाट रेमिट्यान्स सेवा पनि प्रदान गर्ने भएको छ। बैंकले ग्राहकहरूको सुविधालाई ध्यानमा राख्दै सानिमा एक्सप्रेस (रेमिट्यान्स सेवा) मोबाइल बैंकिंग एपमा थप गरेको हो।

सेवा सञ्चालनमा आएप्यांग बैंकका ग्राहकले आन्तरिक रेमिट्यान्स सोभै मोबाइल बैंकिंग एपबाट पठाउन सक्ने कम्पनीले जनाएको छ। रेमिट्यान्स रकम पठाउंदा मोबाइल बैंकिंग एपमा रहेको 'सेन्ट रेमिट्यान्स' मार्फत सोभै नगद वा बैंकको खातामा जम्मा गर्न मिल्ने बैंकले जनाएको छ।

यसरी बैंक खातामा पठाइएको रकम तुरन्त सम्बन्धित व्यक्तिको खातामा जम्मा हुने जनाइएको छ। यसका साथै मोबाइल बैंकिंग एपमा रहेको रेसिभ रेमिट्यान्स' प्रयोग गरी देश तथा विदेशबाट पठाइएको रेमिट्यान्स रकम सोभै आफ्नो बैंक खातामा संकलन वा प्राप्त गर्न सक्ने बैंकले जनाएको छ।

ग्राहकले देशका ७७ जिल्लामा रहेका १६ हजार आधिकारिक एजेन्टहरूमार्फत रेमिट्यान्स रकम संकलन

कपोरेट

गर्न सक्ने जनाइएको छ। बैंकले सातै प्रदेशमा ८६ शाखा, १७ विस्तारित काउन्टर र ९६ एटिएमार्फत बैंकिंग सेवा दिइहेको जनाएको छ।

● सिटिजन लाइफको 'अनलाइन बिमा दाबी' सेवा सुरु

सिटिजन लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडले कोभिड-१९बाट ग्राहकलाई सुरक्षित राख्ने उद्देश्यले 'डिजिटल सिटिजन' अभियानअन्तर्गत अनलाइन बिमा दाबी सेवा सुरु गरेको छ। कम्पनीले बिमा दाबी गर्नका लागि कम्पनीको कार्यालयमा जानु नपर्ने गरी सेवा सुरु गरेको हो। यस सुविधामार्फत सेवाग्राही वा विभिन्नले इन्स्ट्रेट सेवा उपलब्ध भएको जुनसुकै ठाउँबाट पनि बिमा दाबी प्रक्रिया पूरा गर्न सकिने कम्पनीले जनाएको छ। कम्पनीको वेबसाइटमा रहेको अभिरक्तिको पोर्टल खोली अनलाइनबाट दाबीसम्बन्धी आवश्यक कागजपत्र अपलोड गरी सजिलै दाबी प्रक्रिया अगाडि बढाउन सकिने जनाइएको छ। सबै कुरा अटोमेटिक सिस्टममा अद्यावधिक हुने हुनाले यो सेवाले समयको बचत हुनुका साथै दाबीसँग सम्बन्धित विवरण पेस गर्ने प्रक्रिया चाँडो हुने जनाएको छ। कम्पनीको 'डिजिटल सिटिजन' अभियानअन्तर्गत अनलाइनमार्फत बिमा प्रस्ताव दाखिला गर्ने सप्टवेयर प्रणाली एक वर्षाधिदेवि नै सञ्चालनमा रहेको जनाइएको छ। कम्पनीले विभिन्न तालिमहरू डिजिटल माध्यमबाट सञ्चालन गरिरहेको जनाएको छ। ग्राहक तथा अभिरक्तीहरूलाई कार्यालयसम्पन्न आउनुपर्ने अवस्थालाई सहज बनाइ समयको बचत गराउन र ग्राहक सेवालाई विश्वस्तीय बनाउँदै जाने क्रममा आउँदा दिनमा अरू थ्रुप्रे आधुनिक तथा नवीनतम डिजिटल सेवा प्रचलनमा ल्याउने योजना रहेको कम्पनीका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पोषकराज पौडेलले बताए।

यसका साथै घरमै बसेर बिमा शुल्क तर्न सकिने व्यवस्थाका लागि ई-सेवा, फानपे, कनेक्ट आइएपसलगायत्रका डिजिटल बैंकिंग सुविधा र कम्पनीको बैंक खाताहरू उपलब्ध गराउनुका साथै ग्राहक तथा अभिरक्तिले कम्पनीसँगको कारोबार तथा विवरण आफैले हेर्न मिल्ने पोर्टलसमेत प्रचलनमा ल्याएको जनाइएको छ।

● प्राइम बैंकको

अन्धक्षमा पुनः श्रेष्ठ

प्राइम बैंक लिमिटेडको सञ्चालक समिति अन्धक्षमा राजेन्द्रास श्रेष्ठले निरन्तरता पाएका छन्। जेठ १४ मा बसेको सञ्चालक समितिको बैठकले श्रेष्ठलाई नै अन्धक्षमा पदमा निरन्तरता दिने निर्णय गरेको हो।

यसअघि ०७६ साल जेठमा बसेको सञ्चालक समितिको बैठकले श्रेष्ठलाई दुई वर्षका लागि अन्धक्षमा चयन गरेको बैंकले जनाएको छ। श्रेष्ठको सञ्चालक समिति सदस्यको पदावधि रहनेले उनलाई अन्धक्षमा निरन्तरता दिइएको जनाइएको छ।

● चाप थपिंदा मेरो सेयरमा

नयाँ सफ्टवेयर राख्ने तयारी

पछिल्लो समय नयाँ लगानीकर्ताको संख्या बढेसँगै मेरो सेयर प्रणालीमा समस्या पनि बढ्दै गएको छ। लामो प्रयास गर्दा पनि लगाइ नहुने र भए पनि विवरणहरू अद्यावधिक नहुने, सेयर ट्रान्जेक्शन गर्न घट्टौ समय लानेजस्ता समस्या केही हातारेखि मेरो सेयर प्रणालीमा देखिँदै आएको हो। कोभिड-१९ को दोस्रो लहरका रूपमा आएको महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको कार्यमा खाइएका सातावटै प्रदेशका अस्पताल तथा आइसोलेसन केन्द्रलाई ७ लाख रुपैयाँका दरले सहयोग गरेको हो। देशमा फैलिरहेको कोभिड-१९ को दोस्रो लहरका रूपमा आएको महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचारको कार्यमा खाइएका सातावटै प्रदेशका अस्पताल तथा आइसोलेसन केन्द्रमा प्रदेश १ मा दमक नगरपालिका, प्रदेश २ मा जनकपुर प्रदेशिक अस्पताल, बागमती प्रदेशमा पनीती नगरपालिका, गण्डकी प्रदेशमा गोरखा नगरपालिका, लुम्बिनी प्रदेशमा कार्यालयित्वालाई नगरपालिका, कर्णाली प्रदेशमा वीरेन्द्रनगर नागरपालिका र प्रदेश ७ मा महाकाली अस्पताल रहेको जनाइएको छ।

स्मिटम्यामा देखिएको यस किसिमको समस्याको कारण लगानीकर्ता समयमा सूचना पाउनबाट समेत वज्रित हुन थालेको बताउँछन्। सेयर कारोबार रकम बढेसँगै मेरो सेयरमा समस्या आउनुले भोलिको अवस्थालाई धान नसक्ने हो रिक्त भन्ने प्रस्तु खडा भएको एक लगानीकर्ताले बताए। उनले भने, 'अहिले नै यस्तो समस्या देखिँन्छ, भोलि बजार बढ्दै जाँदा आउन सक्ने समस्यालाई दिगो सम्बोधन छिटो जरूरी छ।'

केही माहिना साधारण सेयरका लागि आवेदन दिन यस्तै खालका समस्या आएको थियो। पटक-पटक लगानीकर्तालाई गुनासो बढेपछि मेरो सेयरको संस्थापक सिडिएस क्लियरिड हाउसले सम्बोधन गर्न खो

दुग्ड-अग्रवाल...

आपूर्ति मन्त्रालयका उच्च तहका कर्मचारीहरूले नै आपति जनाएको भएपनि त्यस विषयमा प्रधानमन्त्री मौन रहनुले कतै प्रधानमन्त्री नै नुनको काले व्यापार गर्नेहरूलाई साथ दिन थालेका हुन् कि भन्ने आशका उजिएको छ।

साल्ट टेड्डि कर्परेशनमा सरकारको २९ प्रतिशत मात्र शेर रहेको छ भने ७९ प्रतिशत निजी क्षेत्रका उद्योगी, व्यवसायीहरूको शेर रहेको छ। साल्टले अहिले जनतालाई दैनिक आवश्यक पर्ने चामल, दाल, चीनी, तेल, मैदा, ख्यास, नून लगायत अन्य विभिन्न प्रकारका सामानको विक्री वितरण गरेर सरकारलाई दुलो सहयोग गर्दै आएको छ। साल्टका नेपालभरमै र ७७ वटै जिल्लामा कार्यालयहरू रहेका छन्। सुगममा सरकारले नून आयात र ढुगानीमा कुनै सुविधा नदिएको भएपनि दुर्गम जिल्लामा नून ढुगानीमा कही अनुदान दिँदै आएको भएपनि उक्त अनुदानले नभुन्ने रेखमा साल्टले नै व्यहोर्दै आएको छ। साल्टले अहिले पनि प्रतिकिले नूनमा ठाउँ हेरेर ३ देखि ७ रुपैयासम्म घाटा खाइ जनताको

सेवा गरिरहेको अवस्थामा निजी क्षेत्रलाई नूनको व्यापार खुल्ला गरेर सरकारले जनतालाई महोगी मूल्यमा नून खुवाउने कार्य गर्न थालेको हुनाले त्यसको व्यापक विरोध भएको छ। निजी क्षेत्रका व्यापारीहरूले अहिले पनि चीनी १५ देखि १०० रुपैयामा विक्री वितरण गर्दै आएका भएपनि साल्टले रु ७२ मा चीनी विक्री गर्दै आएको छ। के ओली सरकारले नूनको मूल्यपनि चीनीकै जस्तो बनाउन खोजेका होइत त भन्ने प्रश्न समेत उजिएको छ। आफ्ना नागरिकलाई सेवा सुविधा दिनु सरकारले पहिलो दायित्व र कर्तव्य भएपनि पछिलो समयमा कही काला नाफाखोर उद्योगी र व्यापारीहरू नेकपा एमालेभित्रको द्वन्द्वको फाइदा उठाउँदै आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न लागि परेका हुनाले त्यस्तो व्यक्तिहरूलाई स्वयम् प्रधानमन्त्रीले कानुनी कारबाहीको दायरामा ल्याउन आवश्यक छ।

बजेटमार्फत सरकारले ल्याएको गिर्ही, हुँगा, बालुहा, निकास पनि विवादको धेरामा परेको छ। सरकारका उच्च तहका पदाधिकारीहरू र सम्बन्धित मन्त्रालयका उच्च तहका पदाधिकारीहरू रहेको छ। साल्टले अहिले पनि प्रतिकिले नूनमा ठाउँ

हेरेर ३ देखि ७ रुपैयासम्म घाटा खाइ जनताको सुविधा नदिएको भएपनि दुर्गम जिल्लामा नून ढुगानीमा कही अनुदान दिँदै आएको भएपनि उक्त अनुदानले नभुन्ने रेखमा साल्टले नै व्यहोर्दै आएको छ। साल्टले अहिले पनि प्रतिकिले नूनमा ठाउँ

हेरेर ३ देखि ७ रुपैयासम्म घाटा खाइ जनताको सरकारले कुनै पनि वर्ष ८ खर्च ५० अर्व भन्दा बढी पुर्याउन सकेको छैन। सरकारले नै असार मसान्तसम्मका संसोधित राजस्व संकलनको ९ खर्च ६० अर्व राखेको छ। कोरोना महामारीका बेला अबको डेढ महिनाभित्रमा एक खर्च ८२ अर्व राजस्व संकलन प्राय असम्भव रहेको काग्रेसको आरोप रहेको छ।

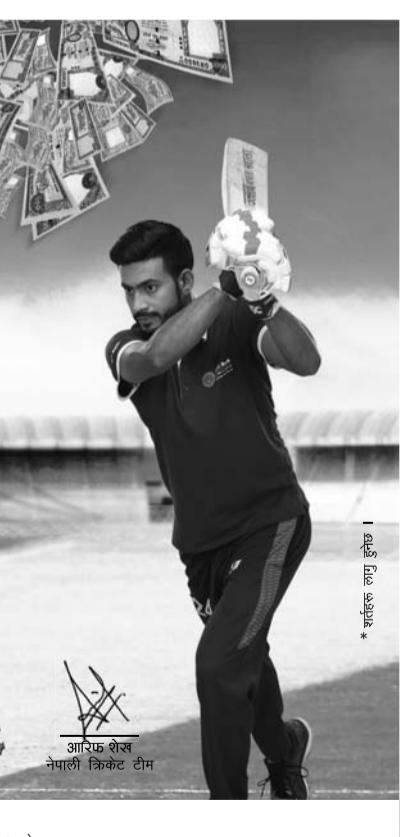
केपी आली नेतृत्व सरकारले केही तुला योजनाहरू कार्यालयनमा ल्याएको भएपनि कार्यान्वयनमा कठिनाई देखिएको छ। विगत एक वर्ष देखि मुलुक कोरोना भाइरसबाट आक्रान्त रहेको छ। विकास निर्मार्काका कार्यालयहरू प्राय ठप्प भएका छन्। कोरोना भाइरसका कारण जनताको जीवन कष्टकर हुँदै गएको छ। सरकारले गत माघदेखि कोरोना भाइरसको

नाफाखोरहरूस्को पक्षमा काम गर्दै आएको आरोप उनीहरूमाथि लाग्नै आएको छ। हुँगा, गिर्ही, बालुवाको निकासी फुकुवाले गर्दा चुरे क्षेत्र तहसनहस हुने सम्भावना देखिन्छ। उत्खननले बाढी, पहिरो जाने र बरित नै विस्थापित हुन सन्ते सम्भावना भएकाले त्यस्तो कार्य अविलम्ब रोकिन उपयुक्त हुनेछ। राजनीतिक संकटको बेला नाफाखोर र काला व्यापारीहरू सक्रिय भएर आ आफ्नो निर्णय गराउन सफल भएका भएपनि त्यस्तो गलत निर्णयहरूमा प्रधानमन्त्रीले नै हस्तक्षेप गरेर निर्णय सच्चाइनु आवश्यक छ। प्रधानमन्त्री कै सल्लाहकारहरूले गलत निर्णय गराउन मन्त्री र सचिवहरूलाई दबाव दिने गरेका हुनाले र सम्बन्धित मन्त्रालयबाट सिफारिस नै नभएका कार्यक्रमहरू बजेटमा राखिनु भनेको अर्थ मन्त्रालयको उच्च तहका पदाधिकारीहरू पनि दोषी रहेका छन्। उच्चोग, वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयका कार्यभार स्वयम् प्रधानमन्त्रीले समालेको अवस्थामा नूनको व्यापार निजी क्षेत्रलाई दबाव दिने निर्णय हुनु मुलुककै लागि दुर्भाग्य नै हो। त्यसैले त्यो निर्णय सच्चाइनु पर्दछ।

खोप जनतालाई दिन थालेपछि प्रयाप खोप त्याउन नसकेको हुनाले संक्रमितहरूस्को संख्या बढ्दै गएको र कोरोना भाइरसकै कारण भाउँडै ८ हजार जनताले ज्यान गुमाई सकेको अवस्थामा प्रमुख विपक्षी दलले समेत कुनै ठोस योजना ल्याउन सकेको छैन। नेकपा एमाले भित्रको आन्तरिक द्वन्द्वको फाइदा उठाउन राजमा काग्रेस, माओवादी सकूर्य भएका हुनाले काग्रेसको नेतृत्वमा नयाँ सरकार निर्माण भएपनि उसले समेत जनतालाई आशा जगाउन सक्ने कुनै योजना ल्याउन सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ। राजनीतिक दलहरू एक ठाउमा उभिएर जनताको सेवामा लाम्नुपर्नेमा एकले अर्कोलाई सिद्धाउने खेलमा लानु नेपाली जनताको लागि दुर्भाग्यका विषय हो।

बल्ल...

ती बाबुरामले जेठ १९ गते राजा वीरेन्द्रको हत्या भएको २० वर्ष पछि आएर बल्ल मुख खोलेका छन्-राजपरिवारको हत्या रहस्य निष्पक्ष छानविन गर्न आयोग गठन गर्दै, सदाका निमित्त यो विवादको अन्य गर्दै। यति काम उनी आफै प्रधानमन्त्री भएका बेलामा पनि गर्नसक्थे तर, गरेनन। अहिले आए उनले किन बोले त्यो आफैमा आश्चर्य हो तर जे बोलेका छन्, त्यो सही बोलेका छन्। हेरेक मान्छेको मनमा अहिले आक्रान्त रहेको छ। राजनीतिक दलहरू एक ठाउमा उभिएर जनताको सेवामा लाम्नुपर्नेमा एकले अर्कोलाई सिद्धाउने खेलमा लानु नेपाली जनताको लागि दुर्भाग्यका विषय हो।

प्रधानमन्त्री नै नेपाली जिल्ला क्रिकेट टीम

NCC Bank

Nepal Credit & Commerce Bank Ltd.

www.nccbank.com.np

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६७८

१६६०-०१-४५६